

Information och rutiner om ansvar och roller

för god man/särskild förordnad vårdnadshavare,
socialtjänsten IFO barn och unga och HVB för
ensamkommande barn och ungdomar anvisade till
Uppsala kommun

Denna information har sammanställts för att underlätta samarbetet kring de ensamkommande barnen/ungdomarna i Uppsala kommun

Rutiner vid ankomst

- **Anvisning:** Socialtjänsten får via fax från Migrationsverket information om anvisningarna till kommunen. Socialtjänsten beslutar om placering på asylboende.
- **Förordnande av god man:** Överförmyndarnämnden förordnar god man. Beslut tas direkt om det är en ungdom som inte har god man sedan tidigare, god man åtar sig uppdraget muntligt på telefon. Finns en god man sedan tidigare i annan kommun, som begärt sig entledigad, tas beslut om byte först efter att ungdom och god man träffats och skrivit under åtagande som god man respektive samtycke till god man. När beslut om god man är fattat mailas beslutet till socialtjänsten som meddelar boendet.
- **Tolk:** God man bokar tolk vid enskilt samtal med ungdomen. Asylboendet bokar tolk i samband med inskrivning och vid andra tillfällen där tolk bör delta. Auktoriserad tolk ska användas.
- **Möten:** Den föreslagne gode mannen kontaktar asylboendet och kommer överens om en mötestid där kontaktpersoner, god man och ungdom kan träffas med tolk.
- **Mötet med kontaktpersonen från boendet:** God man, ungdom och kontaktperson från boendet presenterar sig för varandra. God man och kontaktpersonen berättar vem som ansvarar för vad.

Kommunens HVB ansvarar för *(stjärnmarkerade punkter gäller även efter uppehållstillstånd)*

- att anmäla till skola
- att anmäla till Cosmos för hälsoundersökning. God man bör ges information och möjlighet att delta.
- lista barnet på vårdcentralen
- att anmäla till tandvården
- att handha omvårdnaden av ungdomen*
- att hålla regelbundna kontaktpersonsamtal. Till att börja med skall tolk användas.*
- att kontinuerligt hålla god man underrättad om ungdomens situation*
- att sköta den vardagliga kontakten med skolan; t.ex. sjukanmälan samt delta i inskrivnings- och utvecklingssamtal tillsammans med god man. *
- att förskotta busskort (avseende fritid), kostnaden faktureras ungdomen i överenskommelse med god man. Barnets har på det stadiet inga egna pengar och ibland nekar Migrationsverket att ersätta för fritidskort.
- att ge förslag och stöd i aktiviteter*
- att anordna gemensamma aktiviteter*

- att biträda vid klädinköp – enligt startutrustning eller vid behov*
- att ansvara för kontakten med hälso- och sjukvården vid enklare behov*
- att tillhandahålla medicin efter överenskommelse med god man*
- att tillhandahålla matsäck eller matpengar vid besök på Migrationsverket
- att ansvara för att ordna transport till sjukhuset vid akut inläggning.*
- att skjutsa till advokat, Migrationsverket eller annat.
- att medfölja godman till Migrationsverket för delgivning av avslagsbeslut.
- att vid behov medverka vid möten med socialtjänsten, godman och barnet.*
- att kontinuerligt föra journalanteckningar samt ställa dessa till godmans förfogande efter sekretessprövning, om han eller hon så önskar.*
- personalen ska alltid ta kontakt med god man om man misstänker att något inte står rätt till exempelvis vid besök av personer som inte upplevs vilja ungdomens bästa*

**God man/särskild förordnad vårdnadshavare (sfv) ansvarar för
(stjärnmarkerade punkter gäller även barn med uppehållstillstånd)**

- ungdomen i vårdnadshavarens ställe*
- ungdomens ekonomi *
- att ansöka om dagarsättning samt förmedla LMA-kort från Migrationsverket
- att ansöka om busskortsersättning (avseende fritid)
- att ansöka om aktivitetsersättning från Migrationsverket.
- att hålla i kontakten med Migrationsverket och juridiskt ombud
- att lämna sitt telefonnummer till ungdomen och asyl-boendet*
- att hålla kontinuerlig kontakt med ungdomen och att träffa ungdomen minst en gång per månad*
- kontakt med sjukvården om särskilda vårdbehov föreligger, t.ex. sjukhusvård, medicinering, barn- och ungdomspsykiatri*
- att lämna information till boendet om ungdomens hälsotillstånd, ev. medicinering m.m.*
- att bistå ungdomen i alla myndighetskontakter*
- kontakt med skolan; utvecklingssamtal, behov av särskilt stöd, att besluta om skolgång, skolval etc *
- att fatta beslut vid övernattnings på annan plats och vid resor*
- att finnas tillgänglig per telefon, snarast möjligt, dock inte 24 timmar per dygn, och att alltid meddela ungdomen och boendet om han eller hon ska resa bort.*
- att lämna skriftligt samtycke till att information, avseende ungdomens situation, överlämnas till nytt boende.*
- att vid ledighet mer än 14 dagar meddela överförmyndarförvaltningen om bortavaro

Socialtjänstens ansvarar för

- Att en socialsekreterare utses till barnet. Socialsekreteraren ansvarar för uppföljning av placering.
- Att Socialsekreteraren ska ha enskilda samtal med barnet där barnet även ska beredas möjlighet att framföra klagomål på HVB och god man.
- Att vårdplan/genomförandeplan upprättas i samverkan med god man och HVB. God man skall alltid kallas och ges en reell möjlighet att delta.
- Att planera boende efter PUT i samråd med god man som skall godkänna placeringen.
- Att god man blir informerad om regler gällande fickpengar på HVB (fickpengar ska aldrig betalas ut direkt till barnet).
- Att de medel till barnet som socialtjänsten sätter in på god mans konto måste innehålla barnets personnummer.
- Att det efter att barnets beviljats PUT görs en ansökan till tingsrätten angående SFV.
- Att familjefterforskning sker efter PUT
- Att stödja och uppmuntra barnets kontakt med sin ursprungsfamilj.

Aktiviteter

HVB ansvarar för och bekostar aktiviteter på generell nivå. HVB ansvarar för att veckovisanordna gemensamma aktiviteter och avsätta en viss summa pengar för t.ex. bio, konserter, nöjes- och djurparker. Aktiviteterna ska vara schemalagda och anpassas till åstiderna. Pengarna är inte individuella och används aldrig som kontanter av ungdomarna.

Ensamkommande asylsökande barn som avviker från boendet

I Sverige och andra länder finns problem med att ensamkommande ungdomar som avviker kort tid efter de har ansökt om asyl. Ibland fungerar Sverige som transitland för vidare resa till andra s.k. Schengenstater. Människosmuggling, men också människohandel, kan vara aktuella brott i samband med att ensamkommande asylsökande barn och ungdomar avviker.

För det första gäller att god man kan förbjuda ungdomen att lämna boendet. Likaså kan god man lämna anvisningar till personal på boendet att ungdomen inte får lämna detta tillsammans med okända personer eller att ungdomen måste uppge vart den ska. Personalen ska också alltid ta kontakt med god man om man misstänker att något inte står rätt till.

Om barnet avviker måste följande åtgärder genast vidtas:

(det handlar inte om en för sen ankomst på några timmar)

- Asylboendet kontaktar god man för information och samråd.
- Asylboendet eller godman gör omgående en polisanmälan, det finns ett nationellt

larmnummer 116 000

- Asylboendet meddelar socialtjänsten
- God man meddelar överförmyndarförvaltningen
- kvarlämnade tillhörigheter tas om hand av asylboendet

När barnet är missnöjd med sin god man

Överförmyndarnämnden ansvarar för att entlediga god man och förordna ny god man om:

- Kontaktperson på boendet eller annan person som ungdomen har förtroenden för hjälper till att kontakta/mejla överförmyndarförvaltningen.
- Kontaktperson på boendet har ett ansvar att på eget initiativ förmedla till ÖF om godman missköter sitt uppdrag. Detta att anmäla är känsligt för ungdomarna.
- Klagomålen bör inlämnas skriftligt, om klagomålen meddelas via telefon görs en journalanteckning.
- God man får bemöta klagomålen, i normala fall har god man 14 dagar på sig för detta. Överförmyndarnämnden kan fatta beslut om att entlediga god man omedelbart (så kallat interimistiskt beslut) om dröjsmål med att entlediga god man innebär fara för ungdomen.
- Överförmyndarförvaltningen kommunicerar svaret med ungdomen.
- Överförmyndarnämnden fattar beslut om eventuellt entledigande av god man om ungdomen begär det.
- För att entlediga en god man krävs att denne gjort sig skyldig till missbruk eller försummelse i sitt uppdrag eller att god man kommit på obestånd och på grund av detta är olämplig för sitt uppdrag,

När kan god man entledigas

Så länge det asylsökande barnet befinner sig i Sverige får den inte vara utan ställföreträdare = god man. Den gode mannen företräder barnet endast i Sverige. God man ska entledigas om ungdomen ”varaktigt lämnar Sverige” Enligt prop. 2004/05:136 sid 27 avses de fall så det med ”säkerhet har konstaterats att ungdomen befinner sig utomlands och har för avsikt att stanna kvar där. Först därefter kan det bli aktuellt att besluta om upphörande av godmanskapet”.

I de fall ungdomen avvikit från sitt boende kan det inte utan vidare antas att ungdomen lämnat landet. Godmanskapet ska under denna tid bestå.

Under vissa förutsättningar kan dock överförmyndarnämnden överväga att entlediga god man trots att det med säkerhet inte kan fastställas att ungdomen lämnat Sverige. Har ungdomen avvikit från sitt boende och hållit sig gömd i flera månader utan någon kontakt med god man eller någon myndighet som Migrationsverket eller polisen kan god man entledigas. Om ungdomen ger sig till känna ska god man omedelbart förordnas. Ungdomen får inte stå utan god man då den befinner sig i landet.

Det är av största vikt att överförmyndarförvaltningen informerar god man om det ansvar denne har ifall ungdomen avviker. Har god man fortsatt kontakt med ungdomen, trots att det håller sig gömt, ska naturligtvis godmanskapet kvarstå.

Speciella rutiner vid PUT-beslut

God mans ansvarsområde

- God man ska närvara tillsammans med ungdomen när Migrationsverket delger beslut om asyl.
- Meddela beslutet till överförmyndarförvaltningen och socialtjänsten.
- Planering av framtida boende görs tillsammans med socialtjänsten, Sfv/godman skall godkänna boendet.
- Lämna skriftligt samtycke till att information, avseende ungdomens situation, överlämnas till nytt boende.
- Tömmer ICA-kortet på pengar. Kortet upphör att gälla 30 dagar efter PUT.
- Folkbokföring hos Skatteverket, Ungdomens personnummer skickas med post efter 1 – 4 veckor. Meddela skolan fullständigt personnummer så att de kan meddela CSN.
- Öppna bankkonto och medverka till att skaffa ID-handling. Antingen på banken (gratis men eget foto krävs) eller skattekontoret (då det kostar 400:- men foto ingår i priset).
- Registrering hos Försäkringskassan.
- Barnbidrag kan inte sökas av godman. Sfv kan ansöka om barnbidrag så snart sfv utsetts.
- Ansöka om studiebidrag om ungdomen är över 16 år under förutsättning att ungdomen går på gymnasieskola. Om ungdom är över 16 år och går i grundskola kan sfv, efter PUT, begära förlängt barnbidrag.
- Ansöka om extra tillägg till studiebidraget sker inte automatiskt eftersom ungdomen inte är född i Sverige. Ansökan måste inte gå via socialförvaltningen för underskrift.
- Lämna tillbaka LMA-kortet till Migrationsverket.

Rutiner vid avslagsbeslut

När ett avslagsbeslut skall meddelas av Migrationsverket skall både gode man och en person från boendet medfölja. Barnet kan få en fördröjd reaktion som kommer senare på kvällen och bör därför inte lämnas utan kontakt den första kvällen. Därefter bör personalen vara ytterst uppmärksam på barnets reaktioner och stå i kontinuerlig kontakt med god man fram till 18-årsdagen.